

Pisownictwo rajnuje się nierzadko pisowni; do pisowni-
nictwa zaliczamy pisma, posiadające pewną wartość i waga
dużo ma treści, kt. ma przedstawiać prawdę, opisywać i wy-
jaśniać jakieś ciekawe zjawiska, lub z względu na formę, kt.
ma przedstawiać piękno. Najpiękniejszym wyrazem piękna w pis-
mownictwie jest poezja.

Staramy się porównać pisownictwo, bo jest ono najlepszym
wyrazem własności ducha człowieka i to nie tylko pewnego
indywiduum, lecz całego społeczeństwa, a nawet całej ludzkości.

Dzieła pisane są najlepszym objawem i wyrazem ducha narodu
czy ludzkości, najlepiej charakteryzują tego ducha; są utworem
pełnym doświadczeń duchowego ludzkości.

Dzieła pisane nie występują od razu, od początku istnienia ja-
kiegoś narodu. Choć naród taki ukazuje się już na szczytach
historycznym, to jednak dopiero gdy dojdzie on do pewnego
stopnia kultury możemy mówić o jego pisownictwie. Osiągnięcie
pewnego stopnia kultury nie następuje szybko, jest wynikiem

mienar celých národů.

Tak to bylo i u národů polských. Dopiero po celých národních
istnieniu i stopniu wrogu rozwoju kultury i cywilizacji rozwinęto się
pismienictwo. Choć zorganizowany naród polski istniał od X w.
narodowe pol. pismienictwo datuje się od wieku XVI. Już przedtem
były opasnie pisme drucke pismie lez nie wstępuję, one jeszcze
na nowę pismienictwa, dawałamy je jako zabytke języka polskie
go, po kt. moiemy pomieć ówczesny język, stopień i drogi jego
rozwoju.

W średnio-wieku języki narodowe nie odegrały najmniejszej roli
językiem kultury i cywilizacji u całej Europy było łacina; wto-
de narody przyjmowały kulturę i cywilizację starożytnego Rzymu, a
mówili i język. Wtoż narody organizowały się na gwiazdach Rzymu
i u jego atmosferze. Politycznie Rzym upadł w V w. lez pozostała
jego kultura i cywilizacja. Spadkobiercą kultury rzym. stał się
Wschód; skoncentrowany głównie u Rzymu wieki cywilizacji
rzym. usunęła jednak z niej wszystkie te i fragmenty.

do nauki Chrystusa. Nowo tworzące się narody kultury rzym.
przyjęły głównie za pośrednictwem Kościoła.
Rzym stał się materią cywilizacji europ. Łacina stała się
jedynym językiem prawniczym kulturalnym dla całej Europy
W rzymskich narodów prawie driche pisane są po łacinie. Tak
też było i w Polsce.

Państwo rzym. nadajece ton całej cywilizacji europ. w ostatnich
wiekach nie było państwem jednolitym pod względem politycznym i
duchowo - kulturalnym; stanowiło 2 różne terytory. Odległym bowiem
w skład imperium rzym. wchodzi prawie cały wówczas znany
świat, nastąpił podział na państwa zach. i zach. rzymskie.
W cesarstwie zach. rzym. centrum kulturalnym był Rzym. W zach.
cesarstwie rzymskim było się drugie ośrodek cywilizacyjny - Konstantynopol
(Bizancjum); zostało stare, dawna północna kolonia grecka.
Nawet pochodzi od Konstantynopla cesarstwo rzym., kt. dokonat podziału
imperium i stolicę przeniósł do Bizancjum. Później
podziału politycznego i kulturalnego między zach. i zach.
i wschodem. Na zach. Rzymianie, język łaciński;

na wschodzie przemaga Greców, język i duch grecki. Pod wpływem tego ducha wschód wycyna się coraz bardziej wydatnie bliżej. Wskutek tego wytworzyła się 2 główne ogniska cywilizacji: Rzym i Bizancjum. W kierunku tym ciągnęły się narody Europy. Kt. przyjęły kulturę rym. i religię chrześcijańską, przyjęła ją z Rzymem, a ci z Bizancjum; zaledwie to głównie od oddalenia danych krajów od tych ognisk cywilizacji. Stąd pierwsze narody europ. mają w kulturze swojej religii cechy cywilizacji zachodniej, a pierwsze wschodniej rzymskiej. Polska znalazła się niejako po środku, nieco bliżej ku wschodowi. Zmieszczę jednak wpływy z zachodu. Polska przyjęła kulturę i naukę chrześcijańską z zachodu. Ze wschodu przyjęła kultury i religie Słowianie wsch. i południowe narody słowiańskie zstające z siebie, kt. w czasie intensywnego parostwa krzyżackiego wschodni i jego strona. Polacy, Słowianie narodził się przez ludność orientalsko-mongolską i mieszań z nimi przyjęła także kulturę ze wschodu. Kultury krzyż. przenikały także dalej na północ, aż do linii porożnia, gdzie Słowianie ulegli orze-

tychym Madruarom, kt. jui tam porostali. Ku półn. zachodni kult-
tura zach.-ryjn. docierała do państwa Wielkomorawskiego zwa-
nego państwem Samowa (św. Cyryl i Methody.)

Wszystkie narody, zanim jeszcze umiały pisać i czytać, zanim
stronono jakiegś napisu kultury, tworzyły naturalnie ludowe pieśni
n.p. Iliada i Odyseja w Grecji, Mahabarata w Indiach.

Niemcy mieli także całe poematy takiej ustnej poezji; Francuzi
Hiszpanie pojedyncze pieśni. Takie pieśni padawano z ust do ust
mijało dzień, nartosi dla danego narodu, są bowiem zwykle najstarsz
rymii zażytkami jego poezji narodowej.

(prof. i poeci czerpił zankę spotkować 2 rękopisy, 'Kwiśdronki'
'i, 'Lelcowopisaki', jako stare zażytki poezji czerkwej.)

My mamy pisme legendy o Lechu, Orle, Popielu, Piaricie, Wandzie,
mamy pisme pieśni obredowe - 'Stawine poezje ustne' b. mało
defite - Niemcy, że byle, leś jakże byle nie wiemy. W kronikach
mamy n.p. narawowane, że na przybyci Karimierz Odnowiczy lud